Harmadik évfolyam. 46-ik szám. Kolozsvártt, kedd 1873. február 25.

Előfizetési dij
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy hóra . . . . . 1 „
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési dijak:
Először hasábozott gármond sor 6 kr. ára Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasenstein et Vogler Wien Wallfischgasse nr. 10.
Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Belső-farkasutcza 17. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek dijaztatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS A „KELET“

politikai és közgazd. napilap
1873-dik évi folyamára.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

☞ A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el. ☜

Az előfizetés pénzek, legczélszerübben postai utalványnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Buda-Pest február 21.

(M. A.) A kereskedelmi ministerium költségvetése tárgyalásának megkezdése alkalmából egy igen sikerült, nagy tetszéssel fogadott beszédben mutatta be képviselőház mai ülésén magát e tárcza uj vezetője, gróf Zichy József.

Beszédje programm akart lenni, s mint ilyen, egész sorazatát ölelte fel a teendőknek, egész halmazát jelölte ki a hazai földmivelés-, ipar és kereskedelem ügy terén megoldásra váró nagy feladatoknak.

Kiváló figyelmet érdemel e beszédnek különösen első része, mely az iparos szak-oktatás szükséges voltát, e tekintetbeni elmaradottságunkat s az ennek orvoslására vezető eszközöket jelölte ki. Az állam igen keveset, egy pár magán jellegü intézet segélyezésén kivül mondhatni épen semmit sem tett eddig a hazai iparos osztály szakszerü mivelésére, mely nélkül pedig hazai iparunk soha sem fog méltóan versenyezhetni a külfölddel, soha sem fogja ennek készitményeit hazai piaczainkról leszorithatni.

A ház minden oldalának helyeslésével találkozott a miniszternek azon kijelentése is, hogy betolyását a vaspályák épitésénél oly módon fogja érvényesiteni, hogy azoknak iránya megfeleljen a kereskedelem érdekei, s követelményeinek. Egy nálunk eléggé épen nem méltatott, gyakran félre ismert igazság foglaltatik e nyilatkozatban. Nem a vaspályák vannak hivatva teremteni, irányozni a kereskedelmet, hanem ellenkezőleg a kereskedelem az, a melynek szolgálatába állani, irányához alkalmazkodni, szóval érdekeit előmozditani első sorban épen a vaspályáknak képezi feladatát, s jövedelmezőségük létfeltételét. Hazánkban sokszor megszegték ezen igazságnak parancs-szavát, s azon nyomasztó teher, melylyel vaspályáink kamat-biztositása az állam-pénztárt sujtja, mindenek fölött a hibákban leli magyarázatát, melyeket holmi családi vagy képzelt politikai tekintetekből a kereskedelmi forgalom igényeinek rovására vaspályáink épitésénél elkövettek.

Azon felül, hogy megigérte a kereskedelmi-, bánya- és erdőszeti, valamint a mezei rendőrséget szabályozó törvény-javaslatoknak minél előbb beterjesztését, emlitést tőn a miniszter költségvetésének csak a folyó évben előforduló azon tételéről is, melyre a bécsi világkiállitás szolgáltatott alkalmat. A képviselőházban már ismételve merült fel azon ohajtás, hogy minél kevesebbre szállittassék le az összeg, melylyel az állam hazánknak e kiállitáson való méltó képviseltetéséhez járulni fog. Nézetünk szerint ezen irány még terhes pénzügyi helyzetünkkel sem indokolható; a szükmarkuság itt rosz helyen alkalmaztatnék, s károsabb volna a legnagyobb pazarlásnál. Most kinálkozik először alkalom arra, hogy Magyarország aránylag kevés költséggel, tószomszédságában mutassa be magát a világnak, hogy iparosaink közvetlen közelben egyesitve láthassák mindazt, a mit külföld iparának hangyaszorgalma, leleményessége és izlése megalkotott. Elmulasztani, vagy nem használni föl eléggé ezen alkalmat anyagi és szellemi fejlődésünk jövőjére nézve egyaránt kipótolhatlan kár lenne.

— **Országgyülés.** B.-Pest, febr. 21. A közgazd. budget átalános tárgyalását Zichy József gr. kereskedelmi miniszter nyitotta meg. Egy-két apróbb felszólalását nem számitva, ez volt első parlamenti szereplése; s ez igen szerencsés szereplés volt.

Beszéde az ipar, földmivelés és kereskedelem főbb kérdéseivel s e mellett legtüzetesebben foglalkozott tengerészetünk elemzésével. Látható volt, hogy kedvencz themáját tárgyalja. De jól is esett az egész háznak illetékes ajkakról hallani, hogy azon nagy áldozatok, melyeket hazánk a tengerpart érdekében hozott, gyümölcsözőleg vannak elhelyezve s hogy nem holmi rajongás dictálta, nemzetünknek a „tengerre magyar“-t, hanem, hogy realis érdekeink utalnak szoros összeköttetést létesiteni az ország fővárosa s az Adria közt. A jeles beszédet alább közöljük.

A miniszter után Irányi szólalt fel az örökös tartományokkal kötött kereskedelmi szerződés eredményeinek megvizsgálására inditványozván egy bizottság kiküldését.

Az inditvány tárgyalása Tisza felszólalására még ez ülésszak alatt fog megtörténni. Mátyus Arisztid a közraktárak ügyében szólalt fel, Vajda János a pénzintézetek engedélyezéséről, Lázár Ádám a részvénytársulatokról szóló törvényjavaslat előterjesztését sürgették. Győrffy Gyula az iparkamarák átalakitása s a kereskedelmi törvény alkotása érdekében intézett kérdést a miniszterhez, mire ez az illető javaslatok előterjesztését meg is igérte. A pesti kereskedelmi akademia részére előirányzott segély alkalmából P. Szathmáry Károly ezen intézet állapotának megvizsgálását sürgeté s eziránt inditványt is terjesztett elő, mely azonban Csengeri felszólalására elvettetett.

Különben a megszavazott tételek egybekapcsolva a 20-iki ülés tételeivel a következők:

A vasuti felügyelőségekre a központi vezetés czimén 85,889 frt.

Az épitészeti központi igazgatásra 283.998 forint.

Uj vonalok tanulmányozására 40000 frt. A károlyvár fiumei vonal épitésére 6.400,000 frt A károlyvárosi és fiumei pályaudvar épitésére 140,000 frt, a zolyom-beszterczebányai vonal épitésére 561,330 frt, a felsőabony-egri vonal épitésének befejezésére 225,557 frt.

A budapesti összekötő vasutra 1.500,000 forint.

Végkielégitésekre 69,537 frt.

A hatvan-miskolczi vonal épitésére 106,000 frt. A hatvani pályaudvar épitésére 11,728 frt, a miskolcz-bánrévi vonal épitésére 155,104 forint, a zákány-zágrábi vonal épitésére 151,809 frt.

Beruházásokra az államvasutaknál 637,800, forgalmi eszközök szaporitására 2.500,000 frt.

Beruházásokra az állam gép- és kocsigyáránál 136,745 frt.

A fiumei kikötőre 1.250,000 frt.

Az államvasutak üzletigazgatósága és üzlet előirányzata 610,450 frt.

A fedezet szintén 610,450 frt.

Kereskedelmi ministerium.

Központi igazgatás: személy járandóságokra 123,098 frt. Irnokok, segédszolgák és könyomdászok dijaiba 7300; ruhailletményekre 700 frt, jutalmazásokra 2500 frt. Dologi kiadások: házbér 14,000 frt; hivatali és irodai szükséglet 8770 frt; uti költségek 4000 frt; épületek fentartására 500 frt; összesen 27,270 frt. Az ipar czélok rovata alatt összesen 22,800 frt. Kereskedelmi czélokra 13,600 frt. Ebben a kereskedelmi akadémiára 10,000 frt van előirányozva s e tételt a pénzügyi bizottság a közoktatásügyi minister költségvetésbe kéri helyeztetni.

— **Országgyülés.** Budapest febr. 22-én. A kereskedelmi miniszterium budgetjének tárgyalása körülbelül végeig haladt, ugy hogy a legközelebbi ülésen befejeztethetik. Főleg két óra felé ment gyorsan a tárgyalás, mi kétségtelen jele azon hatásnak, melyet az egy órával meghoszszabbitott tárgyalás előidézett.

Csupán a méneseknél, a távirdáknál és világkiállitási költségeknél fejlődött ki némi eszmecsere A minisztert (ki különben szintén többször szólalt fel) miniszteriumának három tagja (Ary, Kozma és Major) képviselte, kik közül különösen kitünt Kozma Ferencz nemcsak szakavatottsága, hanem könnyüd és kellemes előadási modora által is.

Zichy József, gr.

földmivelés- ipar- és kereskedelmi minister beszéde a képviselőház febr, 21-iki ülésén.

T. ház! (Halljuk) A napi rendén levő költségvetés oly időben állapittatott meg sőt oly időben ment át a pénzügyi bizottságnak is tárgyalásán, midőn én, ki csak az imént vettem át ő felsége kegyes bizalmából tárczámat a történt megállapodásokra semmi nemü befolyást nem gyakorolhattam.

Ha mindamellett egészben magamévá teszem e költségvetést, a mint az most előttünk fekszik, fenntartván egyes tételek tárgyalása alkalmával nézeteimnek nyilvánitását, könnyiti állásomat egyrészt azon körülmény, hogy hivatali elődöm nemcsak tagja a ministeriumnak, hanem épen a kormánynak feje is, kinek támogatására tehát egyes kérdésekben bizton számithatok; hanem könnyiti az is, hogy a pénzügyi bizottság szigoru birálata mellett is alig talált az előterjesztett költségvetésben sok változtatni valot.

Azon nehány tételnek pedig, hol lényegesebb megszoritásokat javasolt, ott tán a tárgyalás folytán ki lesz derithető, miszerint amazoknak a költségvetésbe eredetileg történt felvétele alapos okoknál fogva történt.

S igy talán mellőzhetnék minden további szót, ha magam is mélyen nem érezném, hogy a t. ház méltán kivánhatja ismerni nézeteimet az iránt (Halljuk! Halljuk!) miként szándékozom felhasználni a megszavazandó budgetet, vagyis, hogy vélem érvényesiteni befolyásomat az ország közgazdasági viszonyainak azon részére, mely a vezetésemre bizott ministerium ressortjaba tartozik. (Halljuk)

Ne méltóztassék t. ház! teljes programmnak venni az általam röviden előadandókat, mert ezuttal csak néhányat azon irányeszmékből szándékozom kifejteni, melyek szerint anyagi érdekeinket fejlesztendőnek tartom. (Halljuk! Halljuk!

A

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Bécsi levél.

Február 18 1873.

E világ-városnak most legörvendetesebb ujdonsága, a tél. Ezért ugy teszek, mint a rosz társalgó, kezdem az időjáráson.

A várva-várt tél egész zord hidegével lépett elő. A Práter széles sétányait szegélyező fák lombfosztott ágait, melyek alá a kikelet régen várt országa megjöttével egész Bécs fogja hordani gondját és unalmát, fényét és pompáját, a csillogó hó ezüstlemezekkel vonta be. Az ipar-palota vastag hóréteggel terhelt bádog fedele meggörnyedve sulyosodik az óriási, izmos vasoszlopokra; a pavilonok és csarnokok vörösses kúpjai, piros zászlókként látszanak a fehér mező felett s a vén „Kahlenberg“ kopasz szirt-darabjai, mint valami ős-világi óriás váz megkövesült tagjai a ködös magosba vesznek el. Röviden valódi telünk van. Igaz ugyan, ha az ég szürke leple kivilágosodik s az északi-szél enyhe léget hoz magával, holnap locspocsban is sétálhatunk, de az utczák megdermedt kövezetén ma, még csikorogva járnak a szekerek.

A már csaknem kétségbeesett korcsolyázók kimondhatlan örömére, a tavak nyilt tükörét a közönség csipős hideg és metsző szél daczára is igen szép számmal látogatja, számos előkelő férfi s a mi a korcsolyamulatságok legfőbb disze, éke — sok szép fiatal asszony és leány, a vidám zene mellett szilajon rohannak tova. Dávid a frigyláda előtt tánczolt, XIV-ik Lajos a balettet járta, sőt Socrates is tanult Aspásiától tánczolni; miért ne mennének hát nőink a jégre? Ideggyenge korunaknak szüksége van a tornászatra. Minél hidegebben süvölt a szél, annál elevenebb és vidorabb a közhangulat s minél több a vidám arcz s a gondtalan mosoly, az egész kép itt annál teljesebb. Mennyi könnyüség, mennyi kecs? Nem tudhatni, hogy a könnyüden tünő alakok szépségét, vagy a tulszabad diszes ruhák elegantiáját kell-e nézni a kellemes mozgásu korcsolyázó nőkön. Legkedveltebb öltözékük fejér csillámu jégvirágokkal ékitett kalap, a testhez álló sötét-kék zuávka s a szükre szabott prém szegélyü rövid szoknya, mely a borzos czipő hosszú szárát nem egészen éri el. Igaz, hogy ez öltözék kevéssé tul-szabad, mivel a testet csak háromnegyedében födözi; de ugyan kicsoda kivánhatja Vindobona szép leányaitól, hogy az erkölcsös (!) Rómának Tullius korában élt vesta-szüzeiként öltözködjenek?! A világ királynéja is uralkodó nője a — divat rendelte igy, s egyszerüségök mellett is czélszerüek, valószinüleg jó sokáig tartják meg azon általános kedvességet, melyben már most is annyira részesülnek.

Azonban a vidám hangulatot is a félig önfeledt kedvet, itt is zavarja az aristokraticus modor s a kiállhatatlan nagyúrias tempó; az összhangzó társaságot meg ama nagyvárosi szülöttek, kik alig emanczipalódtak a „krinolin-járvány“-tól, már is a duzzadozó puffancsok rút jármába vetették magukat. De az éber (!) figyelmü rendőrség, mely még a Vastag György „fonó czigánynő“-jén is megbotránkozott, a Konstantin tóra — a Práterbe — utasitotta e, mosolygó s csupán arczmázoló mesterségök által ragyogó emberi lényeket, hol tetszésök szerint suhogtathatják gyér ruhájokat. De elég lesz a korcsolyáról ennyi; Terpsichorénak térdet hajtva, emlékezzünk meg a tánczok e lenge muzsájáról is, mert Bécs most „tánczol“. Mint utóbbi levelemben is emlitém: Carnevál herczeg borusan köszöntött volt be; de sejtve a hamvas szereda közeledtét, az utolsó napokat most megragadva, minden báját, minden örömét egyszerre fejti ki. Az idei farsangot csak az unalmas és blasirt emberek tarthatják élénktelennek mert még a mult évinél is sokkal kedélyesebb. Csupán ideje hosszabb s a rövidlátás közönyösebbnek, tartja a hosszabb élvezetet. Bécs élet-ütere sebesen lüktet a farsangi szenvedély, a táncz-láz vett erőt a bécsi népen. A szinházok aránylag üresek, sőt az első rangu szini-ujdonságok sem képesek vonzerőt gyakorolni. A délutáni hangversenyek gyéren látogatottak, mig a divat- és pipere kereskedések zsufolásig tele vannak.

Alig verődik vissza a hold halavány fénye, az ujonnan esett hóról, már is minden utczán és téren hallszik a farsangi zaj s hemzseg az embertömeg, melynek arczáról a kedélyesség és vidor jó kedv leolvasható. Mindenki őszinte vidám arczczal siet a báltermek felé. Egyre jönek a bérkocsik, omnibusok és a szebbnél-szebb uri fogatok, hozva magukkal csillagokkal megrakott tábornagyokat, müvészeket diplomatákat, miniszereket, a hiuság aranyait s gyémántjait hordó delnőket s fiatal, üde arczu leányokat, kiknek mindenike, mintha egy-egy rózsából vagy mosolyból kelt volna ki.

A kertész- és zene-egylet szalonjai pazar fényben usznak s az ezeregyéjszakai tündér paloták gyémánt csilláros termeivel vetekednek. A szép gyülekezetekben, melyeknek párját kell keresni, képviselve van a szépség és születés, az ész és a munka; találkoznak itt: fény, jókedv és elegánczia.

Itt minden izlés megtalálhatja ideálját. Főt, fő felébe tarva áll a nagy tömeg, alig hagyva helyet a tánczolóknak; a közös mulatságban mindenki részt akar venni. Vörös, kék, zöld, sárga, fejér, rózsa- és lilaszin vonul el, szemkápráztató sorban szemeink előtt; köszönések, kézszoritások, bókok és bocsánatkérések: egy nagy dishármoniába olvadnak össze. Ezt a tompa zugást, ezt a hullámzó zsivajt, melyet a száz tagu zenekar alig képes tulhangzani, ki tudná leirni? s e kétszáz párból álló négyescolonnokon ugyan kicsoda tudna végig tekintekinteni De az éj órái gyorsan repülnek s mire a táncz-élvezet kelyhe utolsó csöppig kiürült, a derengő fényével közelgő hajnal, egy jól eltöltött kedélyes éj lenyomása alatt — távozásra int. —

Az idény eddigi báljai között, legszebb volt a technicusoké s legtöbb remény füződik: a „Concordia“ bálhoz.

Incze Béla.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Tagadhatatlan ugyan, hogy összes anyagi termelésünk sulypontja még mindig a mezőgazgaságra esik és a közgazdasági haladás egyes etappejait tekintve, meg kell vallanunk, hogy Magyarország eddigelé még mindig kiválóan földmivelő állam.

Még is nem kényelmességi szempont az, mely a költségvetés egyes részei sorozatában késztet haladni, ha nézeteim előadását az iparra vonatkozókkal kezdem meg, hanem teszem azt azért, mert meg vagyok győződve, hogy valamint más országokat épen az ipar segitette a mivelődés és jóllét azon pélczára melyen jelenleg szemléljük, épugy az iparos érdekeknek talán nem elégséges ápolása oka annak, hogy inkább, mint más országok, függünk még mindig az időjárás szeszélyétől, a külföldi termelési viszonyok conjecturáitól és nem tudtnk még nagyobb, virágzásra segiteni hazánkban az égalji viszonyoktól függetlenebb termelést és folytonos munkásságot mely a mint egyrészt az ország anyagi jólétét gyarapitja, ugy másrészt segiti erősiteni, sőt teremteni azon polgári középosztályt, melyen a modern állam hatalma s ereje alapszik s melynek gyarapitása nálunk épen a politikai eszélyességnek is postulatuma. (Helyeslés.)

Népeségi viszonyaink átlag és országszerte nem a legkedvezőbbek az iparos fejlődésnek. Nem lehet tagadni továbbá, hogy azon abnormis munkaviszonyok, melyek itt uralkodnak, még abban is gátolnak, hogy más államok tapasztalás szerezte vivmányait előnyünkre felhasználhassuk, de valamint tudom, hogy ezen viszonyokkal számolnunk s megküzdenünk kell ugy tudom másrészt azt is, hogy nem ezek egyedüli akadályai nagyobb mérvü iparos fejlődésünknek, hanem, hogy van számos egyób, mely részint az államnak is erélyes közbenjárása által vagy végkép megszüntethető, vagy legalább enyhithető. (Ugy van.)

Az e fajta bajok közé kell soroznom a hiányos ipari és szaknevelést, (Helyeslés) s mig itt fel nem lesz keltve kellő mérvben az érdekeltek buzgósága, közbelépendőnek találom az államot és kötelességének ismerem, hogy az iparos szakoktatás terjesztéséről gondoskodjék. Kétszeres kötelesség ez oly államban, a hol mint nálunk, egyesületi erővel keletkezett ipariskola segélyezésén kivül az ország részéről, ugy szólván, semmi sem történt, sőt a hol az ugynevezett ipari szakosztály is inkább csak pótlása volt a multnak s a még vérré nem vált közoktatási törvény átalános életbeléptetéseig mutatkozó hiányoknak. Erdélyi tanfolyamban nyertek oktatást azon tanonczok, kik ilyenben korábban nem részesültek. Oly magasabb ipari szakoktatásnak, minőre más, nálunk e tekintetben sokkal előrehaladottabb államok százezereket költenek évenkint, ilyennek köztünk mégnyoma sincs; tan- és mintamühelyeket még név után is alig ismerünk, pedig rá kell ez ösvényre térnünk nekünk is, különben elmaradunk, holott kettőzött léptekkel kellene a már is haladottabb államok nyomába sietnünk. (Élénk helyeslés.)

S midőn készségesen ajánlom a budgetnek a tavalyihoz magasabb tételét, melyen a pénzügyi bizottság sem változtatott, ugy hiszem, már is kinyilatkoztathatom, hogy ez irányban, még ha nagyobb áldozatok árán is, jövőre teremtenünk kell, hogy termelhessünk. (Tetszés.)

Nem számitom pedig a nagyobb áldozatok, hanem a kormány által teljesitendő kötelességek közé, hogy az iparos oktatás minden nemét előmozditsuk. Ily oktatási eszközül sőt egyik leghathatósbjául tünik fel az iparmuzeum felállitása is. (Helyeslés.)

(Folytatása köv.)

— **Az igazságügyminister** által egybehivott bizottság, mely a bünfenyitő törvénykezési novellát fogja megvitatni, 22-n este tartotta első ülését. E bizottság a képviselőház kiválóbb jogászaiból pártkülömbség nélkül oly célból hivatott össze a minister által, hogy a fölmerülhető ellentétes nézetek kiegyenlitése s az egész törvényjavaslatnak a képviselőház által „en bloc“ elfogadása lehetségessé tétessék.

— **A zsilvölgyi** kőszéntelepben kiütött tüzről Petrozsényből a következő sorokat veszi a „Reform:“

A bécsi lapok azon hire ellenében, hogy a zsilvölgyi állami kőszéntelepekben kiütött tüz miatt azok menthetetlenül odavesznek, tudatni kivánom, hogy a dolog nem egészen ugy áll, mert a tüz, mely még a mult év elején ütött ki a Deák-bányában, lokalizálva van. A telep oly nagy terjedelmü, hogy szóba sem jöhet az egésznek elpusztulása. Igaz, hogy a mult évi októberben Petrillán történt explózió több százezerre menő kárt okozott az államnak, szétrombolván az egész müveletet annyira, hogy a szénfejtést a bányában folytatni lehetetlen.

A miniszterium által kiküldött szakbizottság beterjesztett jegyzőkönyvében kiemeli, hogy jóllehet veszélylyel járna a befalazott bányatorok azonnali kinyitása, a munkálat még sem fog szünetelni, mert van egy földszintről müvelhető terület, mely közel 1 millió 200 ezer mázsa szenet tartalmaz, továbbá a Lónyay-gyarmatban nyitott akna is munkába vehető, s igy január elsejétől havonkint 100 ezer mázsa szén termelhető, jövő ősszel vagy télen a Deák-bányát is ujra meg lehet nyitni, s igy a veszély ideiglenes, csak a termelés ugyan egy harmadra szállott, de jó kezelés mellett egy év alatt szemmi nyoma sem lesz a rombolásnak.

Hogy ezen mult évi eseményből ép most csapnak lármát a bécsi lapok, vagy a franko-bank pressziója akar lenni a kormányra, ki vele alkodozik a bérszerződés fölött, vagy az itteni „Brassai társaság“ kárörvendő ártani kivánása ez, mely társaság az állam szükmarku kezelése mellett meglehetősen virágzik, de fél a nagyobb erővel rendelkező konkurrenciától.

— **Az egyetemi** törvényjavaslat már készen van, de a miniszter ezt a folyó ülésszak idején, mint hirlik, alig fogja előterjeszteni, minthogy a képviselőházra a teendők oly tömege várakozik, hogy akár terjeszti elő e javaslatot, akár nem, bizonyos, hogy azt a mostani ülésszakban tárgyalni nem lehet. Minthogy azonban a pesti egyetem egyes karaiban bizonyos ügyek rendezése tovább nem halasztható, a miniszter ur ezen ügyeket, az illető facultások meghallgatásával, rendeleti uton készül szabályozni, fentartva azonban az alkotandó törvénynek a végleges szabályozás jogát. A költségvetés megszavazása után a jogi karnál három uj tanár kinevezése is várható.

— **„Az Österr. Corr.“** szerint tekintettel a magyar pénzügyér azon rendetetére, hogy az átalános államadóssági kötvények és az állam által garantirozott vasutak papirai a magyar hatóságok részéről üzleti biztositékul elfogadtassanak: — elrendelte az osztrák pénzügyminiszter, hogy a jövőben minden cs. kir. hatóságnál és hivatalnál elfogadtassanak biztositékul a napi árfolyam szerint a következő magyar értékpapirok: magyar vasuti kölcsönkötvények, magyar szőlődézsma váltsági kötvények, földteherm. kötvények az összes magyar koronatartományokból, magyar dijkötvények és a magyar kormány által garantirozott összes vasutak elsőbbségi kötvényei.

Könyvtárnoki jelentés,

a muzeum-egylet f. hó 20-iki közgyülésén.

Tisztelt közgyülés! Intézetünk könyvtára a mult 1872-ik évben a bel és külföldi tudományos intézetek és egyes hazafiak adományaiból 405 kötettel és füzettel, vásárlás utján pedig, mely czélra a mult évben ezer forintot haladó összeg fordittatott, 198 kötettel, és igy összesen 603 kötettel és füzettel gyarapodott. Minthogy azonban az ajándékozott könyvek közül 81 kötet többszörös példányaink számát szaporitotta, ezek levonásával a valódi gyarapodás 522 kötetet és füzetet tett. Ezen gyarapodást az 1871. évi létszámhoz adván, mely 29.214 darabat tett, könyvtárunk a mult 1872. év végén 29 ezer 736 kötetből és füzetből állott. Ezenkivül vannak még hét szekrényben külön kezelve több mint 3000 kötetre menő többszörös példányaink, melyeknek külön czimtára sajtó alá készen áll s egy pár hónap mulva meg fog jelenni, hogy ezen felesleg darabok könytárunk javára eladás vagy csere utján értékesithetők legyenek. Könyvtári helységünkben vannak letéve az egyesületünk által 13 éven át kiadott különféle nyomtatványok megmaradt példányai is, melyek összesen 4928 kötetet és füzetet tesznek s négy külön szekrényt foglalnak el.

Kézirattárunk a mult évben adomány utján 6 kötettel oklevélgyülteményünk pedig 3 darab eredeti oklevéllel és 12 darab ujabb kori levéllel gyarapodott.

A könyv adományok közül, mint különös becsüt kiemelhetem a Kunstwerke der Schatzkammer des oesterr. Kaiserstaates czimü drága munkának a mult év végeig megjelent 16 első füzetét, melyet a császári kir. főudvarmesteri hivatal küldött meg könyvtárunk részére. Az adományozott kéziratok közül gyüjteményünk becsét emeli az a XVI. és XVII. századi erdélyi országgyülési végzéseket tartalmazó kötet, melyben oly eredeti hiteles példányok is találtatnak, melyek eddig kézirattárunkban a gr. Kemény József és Dónáth Antal gazdag gyüjteményében hiányzottak. Ennél nem kisebb értékü Apáczai Cséri Jánosnak eddig közönségesen elveszettnek hitt folyamodása Barcsai Ákos fejedelemhez egy Erdélyben felállitandó tudományos egyetem ügyében Ezen iskolaügyünk multjának ismeretére nézve igen tanulságos iromány 1740-dik évi masolatát, valamint a föntebb emlitett erd. országgyülési végzéseket is, n. mélt. elnökünk gr. Mikó Imre adományából nyertük.

Olvasó szobánk számára a mult évben 13 külföldi tudományos folyóirat volt megrendelve intézetünk költségén, hazai kiadóink és szerkesztőink szivességéből pedig 33 részint tudományos, részint politikai és szépirodalmi folyóiratot. heti és napi lapot nyertünk, melyekért az illetők fogadják intézetünk nevében nyilvánitott köszönetemet.

Könyvtárunk használati forgalma a mult év utolsó hónapjaiban, az egyetem fölállitása után, feltünő emelkedést mutat, a mennyiben több száz kötetre megy azon könyvek száma, melyeket az egyetem tanárai könyvtárunkból használatra kikölcsönöztek. Az utóbbi hónapokban olvasó szobánk látogatóinak száma is különösen az egyetemi ifjuság részéről, örvendetesen szaporodott. Hogy azonban a könyvtár használata még most sem közeliti meg azt a fokot, melyet egy nyilvános s különösen egyetemi czélokra szolgáló könyvtárnál méltán lehetne várni, annak legfőbb okát mostani olvasó szobánk szük s nagyobb közönség számára alkalmatlan voltában találom. Kétségtelennek tartom ugyanis, hogy ha czélszerüen berendezett, tágas és alkalmas olvasóterem állana rendelkezésünkre, melynek fölállitását az egyetemi épületben az elköltözendő országos levéltár mostani helyiségében még ez év folytán lehet reménylenünk, az olvasók száma csakhamar megtöbbszöröződnék s könyvtárunk fontossága a közmiveltség és tudományosság terjedésének előmozditása által folytonosan növekednék.

Nevezetes hiánya volt eddig könyvtárunknak, hogy könyveink beköttetésére, a pénzerő elégtelensége miatt, évenként kellő összeget nem fordithattunk, s igy könyveink nagyobb része, maig is csaknem fele, kötetlenül, egy részben füzetekben állott és áll, mi a könyvtári kezelést s a könyvek használatát is nehezíti. Örömmel jelenthetem, hogy ezen rég érzett szükség enyhitésére a kezdet már a jelen év folytán meg lesz téve; a mennyiben intézetünk pénztárának kedvezőbbre vált állása engedi, hogy ezen évi költségvetésünkbe a könytár gyarapitására szánt 2000 forinton felül, mely összeg eddigi legmagasabb évi könyvtári átalányunknál kétszeresen nagyobb, könyvkötésre külön 1000 forintot vehessünk föl. Ezen összeg ugyan most csak a legsürgetősebb s halaszthatatlan könyvkötői munkákat fedezi, de évek során át czélszerüen fölhasználva, könyvtárunkat oly állapotba emelheti, a milyent egy nyilvános közkönyvtárnál a külső csin, a czélszerü kezelés és föntartás és a könnyü használhatóság tekintetéből, méltán meg lehet kivánni.

Tisztelt közgyülés! Az oly rég ohajtott s a mult év végén fölállitott kolozsvári magyar királyi gyetem és az intézetünk között szerződés által megállapitott kölcsönösön jótékony viszonynak könyvárunkra nézve kedvező eredményei már csak a közelebbi néhány hónap alatt is tagadhatatlanok, s biztosan számithatunk arra, hogy e kölcsönös viszony üdvös volta mind e két tudományos intézetre nézve jövőben mind fényesebben fogja magát kitüntetni. Nem zárhatom be tehát egyszerü jelentésemet őszintébb jó kivánással, mint hogy ezen egy czélra, a hazai tudományosság és nemzeti közmiveltség terjesztésére, működő két testvér intézet a közös czél előmozditásában s az egymás iránti köcsönös jó akaratban versenyezve virágozzék: mert akkor kétségtelenül teljesen el lesz érve az a nemes czél, melyért intézetünk alapitói könyvtárunkat létrehozták, folytonos adományokkal gazdagitották, s 13 év alatt minden lehető áldozattal ápolták. A hazafiui áldozatkészség vetette meg a legnehezebb időszakban muzeumunk alapját, az tartotta fön, az fejlesztette, gyarapitotta intézetünkel a közelebb beállot kedvezőbb viszonyokig; ez az áldozatkészség az, melynek intézetünk s igy könyvtárunk irányában is, jövőre sem szabad lankadni, ha meg akarjuk mutatni, hogy muzeumunkat valódi nemzeti közintézetnek tartjuk, melynek fölvirágzását első sorban a nemzet közérdeklésétől és igy magunk magunktól várjuk. A mult törekvéseinek eddigi sikere buzditsa egyesületünket a beállott kedvezőbb viszonyok közt még élénkebb munkásságra, lankadatlan kitartásra előre törekvésre; igy, csak igy tekinthetjük intézetünk jövőjét, fölvirulását biztositottnak.

Szabó Károly.

BELFÖLD.

Tövis, febr. 18. 1873.

Tekintetes szerkesztő ur!

Azon tudat, hogy becses lapjának hasábjai mindig nyitvák közérdekü tudósitások felvételére, felbátorit kérnem ezen igénytelen sorok közlésére.

Tövis mezőváros határa tizenhat év előtt megpenditett tagositásának munkálatai valahára a tagok kiszakitásának küszöbére jutottak.

Ezen küszöb átléphetése előtt azonban két akadály állott feltornyosulva, mely a birtokosságot pillanatnyi csüggedésbe ejtette.

Egyik akadályt a tövisi volt határszéli huszárok okozták az által, hogy a mezőváros közlegelőjét csak is maguknak perlik; jóllehet, az ember emlékezet óta az összes birtokosság marhái által közösön legeltetett, s adója is kivétel nélkül közösen fizettetett. E per a budapesti kir. táblánál van; ügyünk igazsága nem enged ugyan kétséget, hogy az itélet kedvező lesz ránk: veszteségünk azonban mégis van a késedelem miatt.

Második akadály a pénzhiány vala. A tagositás költségei fedezésére készült rovatal összege ugyanis, — bár az még némely birtokosok által lőlegezett pénzzel is szaporittatott — elégtelennek, bizonyult a czél elérésére. Miután sem az előlegezett pénz visszafizetésére, sem a munkálatok befejezésére egy kis krajczár sem kinálkozott, szükségessé vált egy birtokossági értekezlet összehivása mely a felmerült akadályok mikénti elháritását tárgyalja; — a birtokosok — főkép özv. M. Á. L-né urnő kezdeményezése folytán a T. járási szolgabiróság által meg is hivattak folyó hó 9-ére, Tövisre.

Az értekezleten megjelent birtokosoknak ismételt kérésére b. Apor Károly ur ő mlga, az elnökséget elvállalva, ezen tisztét, nem csak minden kivánalmat felülmuló szakavatottsággal s tapintatossággal teljesité, de a gyülés tárgyának, — a tagositást gátló akadályok elháritásának — valósitásában is főfő tényező volt.

Midőn, tanácskozás folytán, legczélszerübbnek véleményeztetett egy lehetőleg jutányos kölcsön felvétele; ennek eszközölhetésére azonban nagyon gyenge remény kecsegtetett, b. Apor Károly ur mlsga, azon mindnyájunkat hálás köszönetre kötelező ajánlatot tette, hogy az előlegezett pénz visszafizetesére s a tagositási munkálatok befejezéséhez szükségesnek határozott két ezer oszt. frtot, — nagyon is mérsékelt kamat mellett — időnkint szükségelt összegekben kölcsön adja, a tagositás után leendő visszafizetés feltétele mellett.

Méltóztatott továbbá a báró ur megigérni, hogy elfoglaltatásai mellett is, ugy a közlegelőt illető perben itélethozását s kiadását, mint a m. keleti vasuttársaság által, közhelyből felhasznált terület árának megfizetését, — melyből okkorig egy fillér sem fizettetett — illető helyeken sürgetni fogja, a részünkről legszivesebben kiállitott felhatalmazással.

A báró ur ő mlgának ezen jótékony és hathatós közreműködésiért legőszintébb köszönetünket nyilvánitva, azon reménynyel távoztunk, hogy ez évi őszön a tagok kihasitásának munkálata teljesedésbe mehet; s a tagositás véget vet valahára azon rosz gazdálkodásnak Tövisen. melyhez hasonló az országban kevés van.

Egy a jelenvoltak közül.

Komoly figyelmeztetés a szőlő gazgazdákhoz.

Az „Erd. Gazdá“-ból veszük át e sorokat.

Nem mulaszthatjuk el borász-közönségünknek tudomására juttatni, miszerint a szőlőtetü (Phyloxera vastatriá) Dr. Rössler tanár tudósitása szerint már a klesterneuburgi cs. kir borászati intézet szőlőjében ismételve mutatkozik. Hogy miféle veszélylyel vagyunk itt szemben, azt hiszem fölösleges volna fejtegetnem, elég felvilágositást adnak e részben a francziák hivatalos- és magán tudósitásai. S tekintetbe véve még azon körülményt is, miszeint ezen veszélyes ellenség kiirtására még mind ez ideig semmi ellenszer sincs felfedezve, — határozottan kimondhatjuk. hogy a klosterneuburgi tenyészrveszszők kereskedése Magyarországra nézve megszünt létezni s ha valaki továbbra is innét fedezendi szükségletét, felelőssé teszi magát mind azon veszélyekért, melyek ebből az országra háramolhatnak. Nem ellenszenv vagy rosz akaratból mondunk itt szigoru itéletet, — ez csak ismétlése azon rendszabálynak, melyet Németország a veszély érzetében annak idejében a francziák ellen életbe léptetett.

— a —

A calicot-bál.

Egy nő magában is nagyhatalmasság, egy pár hét alatt azonban ujra tapasztaltuk, hogy mily nagygyá növik magukat ki e hatalmak, ha még egyesülnek is bizonyos czélra! A nyomoron meg a kisdedek sorsán szivök megindul, ezt megsugja eszüknek s innen, a leleményesség tárából, kizökken a parancs, melynek hatása alatt „Élőképeket“ fut bámulni Kolozsvár, vagy nehány nap alatt kipusztul a mennyi honi kartont gyárt Pest és eladni tudnak a kolozsvári boltok; ezután tarka szövetbe buvik a város minden szépe s mi csodálkozni szaladunk, mert most lesz az első calicot-bál.

Igen, a calicot-bál, melyről, ha fogalmat akarsz magadnak szerezni olvasóm, ezeket mondhatom el róla. A redouteban vagyunk, nem ugyan szerfelett sokan, de mégis annyian, hogy a meleg miatt később a leghalványabb szende női arcz is rózsapiros szint vált. Az óra tizet üt, egy ajtó felpattan és egy egyenruházott gárda indul meg, uszályos fehérbabos kék szövetben, pongyolában mindenik; kis feje is mindannyinak e szövetbe dugva s homloka felett két kis csokorszarv közepén sárgapiros jegygyel ékeskedik; az első harczos szakasztott mása még az utolsónak is. Előtted rejtőzik körülbelől százötven szép ismerősöd, kiknek jól ismert lényéből nem látsz egyebet két hamis szemnél; szóval ördögképben a szálában egy egyenruházott angyalsereg kereng körületted, kiket, hogy mindenki angyaloknak tartott bizonyosan tudom, még azon szerencsétlen férjekről is, kik az élet calicot-jában ördögre találtak angyal képében. Ezután kezdődik a háboru: gunyos élczczel megütlegelnek, hizelgő bókkal megsimogatnak s mindezek közt nagyokat tévedsz; itt megvágtak másnak adod vissza, amazt felismered s nem kapod meg többet és helyette mást faggatsz, szóval mulatsz sok szépet hallva, s hogy mind ennek fele sem volt tréfa bebizonyithatom a következő verssel, melyet egy háromszögü levélkében B. G.-nak czimezve kaptam a padolaton:

„Mint a ki nyári égbe bizva
Tengerre viszi könnyü csolnakát,
Ugy jár, ki mosolygó szemedtől
Megcsalva, szivét neked adja át.

Mert változó a nyári szellő
S a lenge csolnak nem jár biztosan,

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

Mert változó a te szeszélyed
S akkor a szegény sziv oda van."

A vers nyenge ugyan, de elég erős bizonysága hogy itt a szivek fontos kérdése forgott fen s a tüzes szemsugarak valószinüleg több szivben is hagytak nyomot az efféle reclamra.

A bál java azonban 12-kor kezdődött, midőn a rejtélyes alakok egyenként levették álarczaikat. Ha képzelmünknek való felel meg s e való elénk áll, a hatás mindig nagyobb, mint a milyet csak képzelni is tudtunk. S ez igy volt tegnap, midőn a rut calicot-öltöny felett bájos női fők tüntek elő a város legelőkelőbb virágai; most már nem hasonlitottak egymáshoz csupán egyben, hogy mindnyájan szépek voltak Ha én leány volnék, azt inditványoznám, hogy sohase költsön a mamám a drága báli ruhákra, a szép szebb, ha ellentéte van, a virág az egyszerü zöld között fénséges, a csillogó öltözet szemet kápráztat, de végre sem az, a mi zord férfit meghóditja. Megvagyunk győződve, hogy e bálról minden távozó azt fogja mondani, hogy itt látott legtöbb szépet, bárha máshol is látta azokat.

A leálczázást fesztelen táncz követte, mely egy-két óráig tartott, mire álarczosaink szép emlékeket vive magukkal többnyire eltávoztak.

A kedélyes mulatság mint halljuk szép összeget jövedelmezett a kitüzött nemes czélra: a t. Szász Domokos ur által inditványozott gyermekkert javára. És itt kötelességünk leróni az elismerés adóját is a calicot menetet rendező nőknek. Gr. Teleki Domokosné és b. Bornemisza Ignátzné ő ngokat, elsőt a kezdeményezésért és másodikat a jótékonyság terén e szokatlan tüneményt, a kivitelért illeti a koszoru. Mit szóljunk a többi buzgó közremüködőről, b. Bánffy Dánielné ő ngáráról stb.? sokat tettek mindnyájan együttesen és egyenként, a kisdedek hálája lesz érte a legszebb köszönet.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 24. 1873.

— **Ő Felsége** Bakony Tamás r. k. hitközség iskola és tanitólakának felépitésére magánpénztárából 100 o. é. segélyt adományozott.

— **Udvari hirek.** V. Ferdinánd király egészségi állapota, Prágából érkezett legujabb hirek szerint mindig aggasztóbbá válik. A bécsi várkápolnában már megkezdődtek az imák az agg fejedelemért; a szentség is kitétetett. — Ferencz Károly főherczeg betegsége mulik és állapota mindinkább javul. Egész nap körszékben ül. A király naponként reggel 9 órakor látogatja meg a főherczeget.

— A **főrendiház** febr. 21-ikén tartott ülésén elhatározta, hogy nyomtatványainak egy példánya a kolozsvári tud. egyetemnek megküldessék.

— **Vacanó Emil** Vastag György képirónkat ki megint czigány népéleti képet állitott ki, egy „gombaszedő leányt", czigány Rubensnek nevezi.

— **III. Napoleon** megjövendölte, hogy a spanyol királyság legfölebb két évig fog tartani s csak negyvennyolcz napban csalódott.

— **Ő felsége** igazságügyi magyar ministere előterjesztésére biróvá a marosvásárhelyi törvényszékhez Nagy Lajos m.-vásárhelyi árvaszéki elnököt; albiróvá a mvásárhelyi járásbirósághoz Csanády Béla m.-vásárhelyi törvényszéki jegyzőt nevezte ki.

— **Gróf Lónyay Béla** szarvasokat szállittatott erdélyi jószágaira, s gr. Károlyi Victor is ujra meghonositja e nemes vadat szatmári erdőségeiben.

— **Ide nézz!** figyelmeztetnek a tüzoltók javára az „Iparmütárlat" falragasszai. Magam is egy kis meglepetést szerzendő enyéimnek, benéztem e tárlatba; vásárlási szándékom eleinte csak nehány csekélyértékü tárgyra terjedt ki, a czikkek jósága és olcsósága azonban végén 60 frt 40 kr értékü vásárásra ösztönzött; ez úton 3 frt 40 krt áldozhattam a tüzoltók javára, a nélkül, hogy azt érezném vagy a vásárt megbántam volna, nem tehetem tehát, hogy a jótékonyságnak e könnyü módját ne ajánljam mindenkinek, ki e hó hátra levő pár napján még a nemes czélu egylet javát kivánja előmozditani. Keresztes Gyula.

— **A városunkban** alakult mükedvelő társulat páratlan szorgalommal gyakorolja magát az elhunyt nagymüvészünk: Egressy Gábor siremlékére előadandó „Egyetlen leány" czimü vigjátékban, s mint halljuk, a tagok még e hét végével meg fogják tartani belőle a főpróbát. Az „Egyetlen leány"-on kivül az „Üldözött ártatlanság" és szinre fog kerülni, melyben K. Papp Miklósné asszony, Haray S. Szvacsina Géza és Virág Lajos urak fognak közremüködni.

— **A Jókai Mórt** születése napján üdvözlő berlini távirat keletkezéséről és aláiróiról Kertbeny Berlinből levelet küldött a „Hon"-hoz, melyben a következőket irja: Kertbeny nem rég Jókai Mór rövidre fogott életrajzát szétküldötte több kiadónak, hogy azt a kiadásukba megjelenő lexikonokban, encyklopaediákban felhasználhassák. Ugyanekkor kefelevonatokat küldött azoknak, kikről tudta vagy föltehette, hogy Jókai regényeit forditásból ismerik. A távirat alá jegyzett nevek birtokosai valószinüleg ez életrajzi vázlatból emlékeztek a születés napjára és bizták meg részint levélben részint előszóval Kertbenyt, hogy nevükben az üdvözletet küldje el annak idején. Az aláirtak egynémelyikéről a következő ismertetést adja Kertbeny: Elise Dreyschoch, a hirneves zongoramüvész özvegye, ki Pesten nevelkedett 1838-ig minthogy Széchenyi István atyját Nobnt Kölnből meghivta a Dunagőzhajótársaság igazgatói székébe; Benfey Tivadar a neves sanskrit nyelvész, mint ilyen tagja a magyar akadémiának, Bezold épitész és tanár látogatáson van Berlinben Sz.-Pétervárról, hol Zichy Mihály által, ki benső barátja, megszerette mindazt, a mi magyar; Cassel tanár „a magyar régiségek" czimü német mü irója; Goltzhaim báró a volt casseli porosz követ; Heigel a legkedveltebb német novella iró, Hopfen János több német regény irója, ki most Jókainak németben megjelent humoristikus novelláiról birálatot ir; Leeflan fiatal hollandi könyvkereskedő, ki a mult héten hagyta el Berlint és Utrechtbe költözött, hol saját kiadásában és forditásában holland nyelven szándékozik Jókai nehány regényét kiadni; dr. Mödinger a „Post"-nak Rodenberg a „Salon" szerkesztője; Warkotsch báró német költő, költeményei két kötetben jelentek meg.

— **Székely-Kereszturon** e hó 19 én fényes menyegző volt. Br. Kemény Béla tartotta lakodalmát Haller Berta grófhölgygyel, gróf Haller József leányával.

— **Szerdahelyi** Kálmán siremlékére Pest-Buda város tanácsa 100 frtot szavazott meg.

— **A bukuresti** osztrák-magyar consulatusnál érezni kezdik, ugy látszik, a magyar nyelv nélkülözhetetlenségét. A consul fölkérte Pestváros hatóságát, hogy küldene neki egy magyar-német szótárt. Eredeti, hogy a conzulság nem könyvkereskedőhez fordult kérelmével, meg lehet azonban, hogy ilyen kiadásokra nincs alapja. Pest város hatósága elég udvarias volt és egy teljes Ballagit rendeltete Bukarestbe.

— **„Franklin"** czim alatt uj irodalmi és nyomdai részvénytársulat van alakulóban, s napokban meg is tartotta alakuló közgyülését. Heckenast üzletét vették meg bankok közvetitésével s 800,000 frt erejéig 400 drb. 200 frtos részvényt bocsátanak ki, a vételár s az üzleti tőke előállitására. Elnökké választatott Hunfalvy János, alelnökké Heckenast Gusztáv, igazgatótanácsosokká dr. Jurenak, Glatz, Kautz Gyula, Halász Imre, Trebitsch, Immendörfer, Ballagi Mór, Eötvös Loránd br., Beck és Mandelló. — Megemlitjük itt, hogy az „Atheneum" a Podmaniczky-féle szomszédos házat vette meg Pesten, hogy telepét nagyobbithassa.

— **Erkel Ferencz,** koszorus dalműszerzőnk közelebb nyujtá be legujabb müvét, a „Brankovics György" czimü öt felvonásos operát a nemzeti szinházhoz. Műbarátok, a kiknek alkalmuk volt a partiturát látni, elragadtatva szólnak a dalmü egyes részleteiről. Az esküjelenetet, valamint a megvakitott fiuk visszahozatalát mind az érzelmek viharos kifejezése, mind a mesteri hangszreelés miatt megkapónak mondják — irja a „M. Ujság."

— **A bécsi** Beethoven-emlékre eddig 40,000 frt gyült össze; a községtanács hir szerint 5000 forintot fog adni, s a még hiányzó összeget gyüjtések és hangversenyek utján szerzik be.

— **Petőfi** svéd forditójáról, kiknek egy forditását a lapok közölték ezeket irja Győry Vilmos a „Magyarország s Nagyvilág" szerkesztőjéhez: „Kedves barátom! Sietek válaszolni a tegnapi postával vett becses küldeményre s az abba zárt és hozzácsatolt kérdésre. A „Ny. illustrerad Tidning"-ben közölt müforditás, Petőfinek „Magyar vagyok" czimü költeménye. („Jag är Magyar!") A felkiáltó jel fölösleges, ez nincs meg az eredetiben, s nincs is helyén) Hanem ez aztán forditás! Gyönyörü, kitünő, majdnem egészen kifogástalan nem csak, hanem majdnem egészen szóról-szóra való svéddé költése az eredetinek. A hang, az eszme menet, a ritmus, egyszóval minden, minden oly kitünően meg vannak tartva, hogy a fordító igazán köszönetet érdemel pompás munkájáért. Ennek kellene Petőfit forditani. Nem tudom ki e jeles fordító, mert a költemény alá csupán V. O. van jegyezve; hanem igazán érdemes lenne Wieselgreentől megtudni (A „Ny. III, Tid." szerkesztője, kihez e tárgyban irtunk is azóta Szerk.) s általa felkérni a kitünő forditót hogy tegye magát érintkezésbe velünk magyarokkal s én részemről minden csekély tehetségemet és szolgálatomat kész örömmel fölajánlom neki ha netalán oly szerencsés lehetnék, hogy egyben-másban specziális magyar dologra nézve utbaigazithassam. Majdnem lehetetlen még csak képzelni is, hogy az illető magyarul ne tudjon, mert alig hiszem, hogy e vers németből lenne forditva. A német a ritmust csak ezen fordulattal tudná visszaadni: „Magyar bin ich," a mi pedig nem jól hangzik; ez meg, hogy „Ich bin ein Magyar" nem illik a jambusba. Kivált az utolsó strófa, páratlan szépségü forditás! Még egyszer Petőfi ezen utánköltöjét, igen-igen érdemes volna megnyerni a magyar irodalom szent ügyének.

— **Szegény** Rotschild fiu! A bécsi salonok legujabb beszédtárgya a fiatal Rotschild báró, ki jegyet váltott Messey gr. hölgygyel Rainer főherczeg udvarmesterének leányával — s a keresztyén hitre fog térni. Az orthodox apa nagy szomoruságba esett e fölött — s eltökélte fia életjáradékát megszoritani. Csak 2 millió évdijat kap a szegény.

— **Necrolog.** Naláczy Károlina, Naláczy Farkas s fiai: Ákos, Géza és Ödön; Naláczy Borbára s férje Bodó Károly; Naláczy Juliánna s férje Desewfy Nándor s leányai: Zulejka s Matild; Naláczy Károly; Anda, néhai Naláczy József árvája és Mózsa László, megszomorodott szivvel jelentik: hogy édes anyjok, napájok, nagyanyok és testvére Magyar-Sáros-Berkeszi Mózsa Krisztina néhai Naláczi Naláczy Dániel özvegye f. év február havának 10-ik napján, életének 85-ik, özvegységének 29-ik évében, tüdőlobban elhalálozott. A boldogultért a halotti végtisztelet február 12-ikén d. u. 3 órakor tartatott meg, melynek végével hült tetemei, még életében nyilvánitott kivánsága szerint, a dézsi családi sirboltba szállittattak. Nalácz, február 10-én 1873.

Necrolog. Fazakas József kolozsvári tanitóképezdei tanár fájdalomtelt kebellel jelenti, Fazakas József sz. bagosi ref. pap s a szilágysági ref. egyházmegye ülnökének f. h. 19-én reggel 2 órakor küzdelmekben gazdag és munkás élete 60-ik — s a szó legnemesebb és keresztényibb értelmében paposkodásának 48-ik évében hosszas gyengélkedés utáni kimultát. — Por részei f. hó 21-én d. e. 10 órakor Szilágy-Bagoson rég elhunyt kedvesei porai mellé helyeztettek el.

— **A vasuti** hivatalnokok által szombaton az indóháznál rendezett zártkörü tánczvigalom igen fényesen sikerült. A terem eleganciával s izléssel volt feldiszitve, a rendezés semmi kivánni valót nem hagyott hátra, a kedélyes találékonysággal összeállitott tánczrend pedig világos reggel jelzé a táncz kedv kéjvonatján utazó vidám társaság megérkezését. Az ipar-kamara által a bécsi világkiállitására küldendő szegényebb iparosok segélyezésére ugyancsak szombaton rendezett redouti vigalom egyátalán nem felelt meg a várakozásnak, a nagyon is vegyes társaság valódi ellentétet képezett a redoutban tartatni szokott vigalmak szép társaságával s ezuttal leginkább az alsóbb osztályok kevert elemeit juttatá felszinre.

— **Gazdasági** gépek gyártására s azoknak a külföldre, nevezetesen a keletre való kiszállitására részvénytársulat van alakulóban. Az alakulók élén Vidacs János áll. Az értekezlet e tárgyban febr. 22-én tartatik.

— **A székely-kereszturi** Katus taváról Kriza János a köv. népmondát közli az „E-ly" hasábjain. Van Sz.-Kereszturon az úgynevezett Csekefalvi utca és a Gyárfás-udvar kertje között egy darab hely, Katus-tavának hivják, de a tulajdonképi Katus-tava benn van a Gyárfás-udvar kertben, egy akkora ingovány hely, hol egy paraszt házikó elférne. Erről a tóról a népmonda a következőt beszéli: A régi világban egy sürgo gazdasszony lakott azon a helyen, a hol most Katus-tava fekszik. Husvét első napján a többi jámbor keresztények mind Isten házába siettek, hitták Katus aszszonyt is, de ő osztovátában szőtt szorgalmatosan, s a hivóknak igy felelt: Menjetek csak Isten hirivel, de én mig az ur hirivel lenne, három nyulást leakarok szőni. Mi lett a következés? Mig a többi a templomba áhitatoskodott, ő házastól mindenestől elsüllyedt. Gyermekkoromban én is jártam ide s mondottuk: Jó szövő Katalina, buz, buz! A tó azonnal bugyborékolt s gyermekekül hittük, hogy Katus asszony bugyborékol, mint ma is sokan hiszik.

— **A philadelphiai** világkiállitásra valóban nagymérvü előkészületek folynak, mint egészen megbizható forrásból értesül az „E—r" 1876. az Egyesült Államok függetlenségének évfordulója s ezt akarja a szabad nemzet magához méltóan s azon eszközökkel, melyek hazáját nagygyá, hatalmassá tették, megünnepelni. A kiállitás egy század fejlődésének anyagát s haladása lépésről-lépésre követett nyomait fogja az ipar, kereskedelem, müvészet, tudomány, hadászat egy szóval a nyüzsgő élet minden ágazatában s azok ezernyi mellékerein feltüntetni. Egy század kiállitott müvelődési története lesz az s nagyszerüségben felül fog mulni mindent, a mi e nemben valaha bemutatva lett. — A roppant paloták már épülnek s nem szorul a yankek áldozatkészsége Schwarz báró-féle póthitelekre: telik attól a legmerészebb költekezésre is elegendő fedezet.

— **Az angol** kiállitók bizottságának halászati osztálya közelebb tartott értekezletén elhatározta, hogy a bécsi mükiálitásra elfogad mindenféle halnemet, természetben, mintában és rajzban, valamint mindennemü halászati ezközt; továbbá a különböző halak készitésénél használt edényeket, hogy a kiállitáson gyakorlatilag is be lehessen mutatni a halnemüek készitését.

— **Éneklő** és beszélő madár-kiállitás nyilt meg e hó 15-én a londoni kristálypalotában, mely holnapokig fog tartani. A kiállitás igen belterjes és tökéletes, számtalan szép faját tünteti tel a ritkább britt és külföldi madaraknak: minők kajdácsok, bubos pirókok, csalogányok, csizek, szarkák, ökörszemek és pacsirták stb. A madarak mindnyájan a legépebb tollazatuak s vidám dallásuk valóban felséges, mig a beszélő madaraknak a legkülönbözőbb nyelven tartott discursusa rendkivül mulattató

— **Az orsz.** iparegyesület igen életrevalónak mutatkozik s nagy tevékenységet fejt ki minden irányban. A f. hó 18-án Pesten tartott képv. bizottsági ülésén ismét 12 alapitó és 209 uj rendes tag belépése jelentetett be. Nagy számu adományok érkeztek az egyesület s az ipariskolák részére. Ez után a gyöngyösi kiállitáson részt vett s okmánynyal kitüntetett helybeli kiállitóknak adattak át dicsérő oklevelei. Az igazgatóság javaslatához képest, rendszeresiteni fogja az egyesület a szakfölolvasásokon kivül a nemzetgazdasági fölolvasásokat, s tiszteletdijakat fog e czélra kitüzni s uj minta-alapszabályokat fog kiadni. A könyvtár használatának megkönnyitése végett a könyvek kikölcsönzése is rendszeresittetni fog. — A szerszám- és gépkiállitásokkal kapcsolatban, melyek minden hó második vasárnapján tartatnak, ezentul az egyesület becses rajz és metszetgyüjteményei is közszemlére fognak kiállittatni. — A bécsi világkiállitásra küldendő ifju iparosok segélyezésére az egyesület is fog gyüjtést rendezni.

KÖZGAZDASÁG.

A kolozsvári piaczi-árjegyzék Február 19.

(alsó ausztriai mérő középár).

Tisztabùza 7 frt 70 kr. Elegybúza 4 frt 40 kr. Arpa 2 frt, 76 kr. Zab 1 fr. 40 kr. Rozs 5 f. 36 k. Törökbúza 3 frt 56 kr. Pityóka 2 frt 56 kr. Marhahus fontja 23 kr.

— **Marosvásárhely** piacz árai febr. 20-án alsó auszt mérője. Tisztabuza 6 ft. 26 kr, Elegybuza 4 frt. 60 kr. Rozs 4 frt. 20 kr. Zab 1 frt 34 kr. Fagygyugyertya 38 kr. Marhahus font. 20 Lencse 22 kr. Paszuly 18 kr. Burgonya 1 frt 76 kr Disznózsir 50 kr.

— **A n.-enyedi** piacz árai február. 20-ikáról 1 auszt. mérő tisztabuza 5 ft 70 kr. rozs 4 ft 30 kr. elegybuza 5 ft — k. zab 1 frt 50 kr. Széna 1 ft. 70 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 12 frt. — kr. Marhahus. fontja 20 kr. Konyhaliszt 12 kr. Borsó mérője 20 lencse 20, paszuly 10 kr. —

Magyar keleti vasút.

Bécs-n.-várad-kolozsvári vonal

Bécsből Nagy-Várad Kolozsvár felé.

Állomások	Érkezik óra	percz	Indul óra	p.	Érkezik óra	percz	Indul óra	p.
Bécs ész. vasút	este		8	15	reggel		7	45
„ állam vasút	„		8	25	„		7	55
Pest	reggel		7	30	est		6	5
Czegléd	„		10	33	„		8	55
Szolnok	„		11	22	„		9	58
P.-Ladány.	délután		2	35	reggel		1	26
Nagy-Várad	4	47	5	12	4	6	4	51
Mező-Telegd	6	4	6	6	5	48	6	4
Élesd	6	31	6	33	5	29	6	10
Rév	7	—	7	5	7	12	7	30
Brátka	7	37	7	39	8	5	8	26
Csucsa	8	26	8	36	9	19	9	54
B.-Hunyad	9	26	9	31	10	54	11	29
Sztána megáll.	9	57	9	59	12	1	12	3
Egeres	10	30	10	33	12	37	12	49
M.-Görbó megáll.	10	50	10	52	1	6	1	8
M.-Nádas	11	11	11	13	1	28	1	33
Kolozsvár	11	39	éjjel		2	2	délután	

Kolozsvárról Nagy-Várad Bécs felé.

Állomások	Érkezik óra	percz	Indul óra	p.	Érkezik óra	percz	Indul óra	p.
Kolozsvár	reggel		4	20	délelőtt		11	30
M.-Nádas	4	46	4	48	11	59	12	7
M.-Görbó megáll.	5	7	5	9	12	28	12	30
Egeres	5	26	5	31	12	48	12	58
Sztána megáll.	6	3	6	5	1	38	1	40
B.-Hunyad	6	33	6	38	2	15	2	55
Csucsa	7	28	7	38	3	46		16
Brátka	8	25	8	27	5	3		13
Rév	8	59	9	4	5	46		—
Élesd	8	31	9	33	6	30	6	40
M.-Telegd	9	58	10	4	7	7	7	17
Nagy-Várad	10	56	11	22	8	16	9	5
P.-Ladány	1	23	délután		11	44	éjjel	
Szolnok	4	38	„		4	19	reggel	
Czegléd	5	32	„		5	55	„	
Pest	8	37	este		8	43	„	
Bécs ész. vasút	6	9	reggel		6	36	este	
„ állam. vasút	6	19	„		6	49	„	

Felelős szerkesztő: **Szász Béla.**

Nyilttér.*)

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciére Du Barry

Londonból.

Minden betegségek gyógyitása gyógyszer és költség nélkül az izletes Revalesciére du Barry, mely gyermekeknél és felnőtteknél a gyógyszerek egy ötve nedvrészét sem teszi.

Kivonat 76,000 gyógyitási esetből gyomor-, ideg-, altest-, mell-, tüdő-, nyak, hang-, léiekzési, mirigy-, vese- és hólyag bántalmakból, melyekből kivánatra másolatok ingyen és bérmentve küldetnek.

64,210. sz. bizonyitvány.

Nápoly, 1862. april. 12.

Uram! Egy szájbetegség folytán hét év óta borzasztó elsoványodott és szenvedő állapotban voltam. Nem voltam képes olvasni vagy irni; testemen minden ideg reszketett, a rosz emésztés és folytonos álmatlanság folytán örökös idegizgultságban szenvedtem, mely ide oda üzött és nem hagyott egy perczig se békét, a mellett a legnagyobb jokban mélabús voltam, sok orvos kimeritette minden tudományát a nélkül, hogy enyhitette volna szenvedéseimet. Teljesen kétségbeesve próbáltam az ön Revalesciére-jét és most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondok Istennek. A Revalesciére a legnagyobb dicséretet érdemli meg, egészségemet végleg helyreállitotta és arra képesitett, hogy helyemet a társaságban ismét elfoglalhattam. Teljes hálával és tisztelettel. **Marquise de Brehan.**

65,715. sz. bizonyitvány.

Páris, 1866. april 11.

Uram! Leányom a ki igen szenvedő állapotban volt, sem emészteni, sem aludni nem tudott; álmatlanság és gyengeség és ideges izgultságtól egészen oda volt. Most a Revalesciére-csokoládé által egészen helyreátlt, jó étvágygyal, emésztéssel bir oly jó kedvvel, milyet már rég óta nélkülözött. **H. de Montlois**

72,448. sz. bizonyitvány.

Cadix, 1868. junius. 3.

Nem mulaszthatom el, önt azon jó hatásról értesiteni, melyet az ön Revalesciére-chocoládé-ja nőm állapotára előhozott Ez sokévig altestfájdalmak- és folytonos álmatlanságban szenvedett. Az ön megbecsülhetlen Revalesciére-chocoladé-eja ismét helyreállitotta.

Moyans Vincente.

Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarittatja gyógyszerekben

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 frt, 24fns 36 frt. Revalasciére-lepénykék, szelenczékben 2 frt. 50 kr. és 4 frt. 50 k. Revalesciére chokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 28. csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál **Bécs, Walfischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder** rünagyszerésznél. Pesten: Török, Prágában: Fürsth J, B gyben Eder F., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvártt: Nadha Pálnál, Károlyváros: Brilli F-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felix-nél, Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Vágujhelyen: Conglegner Ignácznál, Varasdon: dr Halter A.-nál, Ágrámban Irgalmasok gyógyszertárában, a zonkivüla bécsi ház postai utalvány vagy utánvét mellett szétküldi. 172—312.

*) E rovat alatt közlöttekért csupa a sajtónatóság irányban vállal felelősséget Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

(91) (2—3)

Sz. **247**. 1873.

Pályázati hirdetmény.

Nemes Felső-Fehér vármegye Hidvég járás szolgabirósága által az alábbirt csoportozatok szerénti körjegyzői állomásokra pályázat nyittatik:

1.) Hidvég, Lüget és Nyáráspatak községekből álló csoportban évi 400 frt. fizetés és a természetben kiszolgáltatandó szállásnak évi 30 frt. megváltásávali járulékkal; lakhely Hidvég községe.

2.) Árapatak, Előpatak és Erősd községekből álló csoportban évi 400 frt. fizetés és a természetben kiszolgáltatandó szállásnak évi 50 frt. megváltásávali járulékkal; lakhely Árapatak.

3.) Ürmös, Ágostonfalva és Felső-Rákos községekből álló csoportban természetben kiszolgáltatandó szállás és évi 400 frt. fizetéssel, lakhely Ürmös községe.

4.) Nyén, Bodola, Márkos és Bodza községekből álló csoportban évi 400 frt. fizetés és a természetben kiszolgáltatandó szállásnak évi 40 frt. megváltásávali járulékkal, lakhely Nyén községe.

Felhivatnak a fenti körjegyzői állomásokra pályázni kivánók, hogy törvény szabta mellékletekkel felszerelt folyamodványukat f. 1873-ki **március 15-ig** ezen szolgabirósághoz annyival bizonyosabban adják be, mivel ezen határidő lejárta után pályázati folyamodványok nem fogadtatnak el.

A Hidvég járás szolgabirósága.

Hidvégen, 1873. Február-hó 18-n.

HENTER GÁBOR,
szolgabiró.

---

(5) (12—*)

Hazai uj iparczikk!

Alólirt tisztelettel tudatja a t. cz. nagyérdemü közönséggel, miszerint, hosszas és ernyedetlen fáradtság s kiprobált tapasztalás után sikerült egy

vegyszörme „fielcz“ csizmatalpat

gyárthatni, mely talp, vegytani-szerekkel vízhatlanná van téve, tartósságára vetélkedik a legjobb minőségü bőrtalppal, olcsóságára pedig jóval tulszárnyalja amazt.

Költségesen felszerelt **gyári helyiségem van Szamosujvárt felsővizutcza 91 ház szám alatt.**

Mély tisztelettel hivom fel a nagyrabecsült gazda közönséget, az öszves hadsereg t. cz. parancsnokságait, a t. cz. kereskedő s az illető iparos osztályokat gyártmányom czélszerüségére és olcsóságára. Méltóztassanak becses megrendeléseikkel, hazánk, ez uj és hasznos iparágának méltó terjedelmet és lendületet adni.

Sz.-Ujvártt, dec. 29-kén, 1872.

BRENCSÁN ALBERT.

Moll Seidlitz-porai.

E porok, rendkivüli s a legkülönfélább esetekben bebizonyult hatásuk következtében, minden eddig ismert házi gyógyszerek közt elvitázhatlanul első helyet foglalnak el; s ezer meg ezer kezünkben levő bizonyítvány szerint, minden részleteiben részletezett kimutatást nyújt, hogy e porok rögzött szorulásban, emésztetlenségben és zsahban (Sodbrennen), minden részeiben részletezett kimutatást nyújt, hogy e porok rögzött szorulásban, emésztetlenségben és zsahban (Sodbrennen), továbbá görcsökben, vésebajokban, inbajokban, szivdobogásban, izgult fejfájásban, vértolulásokban, csikos tagfájdalmakban, vége aszkórsigre, hypochondriára való hajlamban, törös hányásingerben stb. a legjobb sikerrel használtatnak s a legtartósabb gyógyeredményt mutatják fel.

Egy eredeti doboz ára használati utasitással együtt 1 frt o. é.

Franciapálinka és só.

Legbiztosabb önorvos a szegyvedő emberiség segélyére minden belső és külső gyuladásoknál, a legtöbb betegségek, mindenféle sebzések, fej-, fül- és fogfájás, égi bajok, nyiltsebek, rák, brand, szemgyuladás, bénulások és mindenféle sérülések sat. ellen.

Palaczkokban használati utasitással együtt 80 kr o. é.

Dorsch-gadócz- (csuka-) máj-olaj.

A legtisztább s leghatásosabb gyógyolaj Bergenből Norvegiában, s nem kell összetéveszteni a mesterségesen tisztitott máj-olajjal.

A valódi Dorsch-gadócz-máj-olaj legjobb sikerrel alkalmaztatik mell- és tüdőbajokban, görvélyben és rachitisben. Megyógyítja a legidülteb csusz- és kösvénybajokat valamint rögzött börkiütéseket.

1 palaczk ára használati utasitással együtt 1 frt o. é.

Valódi minőségben kapható csupán

Kolozsvárt: BINDER K. (ezelőtt Ritter) gyógytárában belmonostortnza a Redoutsorban; továbbá **Wolff J.**, dr. **Hintz G.** és **Engel J.** gyógytárban valamint **Karvázy József** kereskedésében.

Dézsen: Krémer Samunál. **Vésen:** Sill Mihálynál. **Nagy-Váradon:** Jánky Antal és Kiss Samunál. **Segesvárt:** Teutsch J. B.-nél. **Szászsebesen:** Binder F. gyógysz. **Szerdahelytt:** Schimert F. gyógysz. **Zilahon:** Harmath S. F.-nél. (52—52)

Jertek, buzgó örvendezésekkel
Énekeljünk dicséró zenét,
Magasztaljuk egy szivvel lélekkel
A seregek Urát, Istenét!

Uj imakönyv minden keresztény vallásfelekezet számára.

Érzésimet szent dalomban
Atyám, néked szentelem.
Életemben, halálomban
Áldva kérlek, légy velem!

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum-egyleti könyvárusnál megjelent, s nála, valamint minden magyarországi könyvárusnál

kapható:

Elmét, szivet Istenhez emelő

reggeli és esti

fohászok.

Witschel után. Forditotta **P. SZAKÁCSI VITUS** turi katholikus pap.

Második ujonnan átnézett kiadás.

Diszes vászon kötésben 2 frt. Bőrbe kötve aranymetszettel 2 frt 80 kr.

Diszkiadás, velinpapiroson franczia bőrbe kötve aranymetszettel és kapocscsal 4 frt.

Ajánlani vagy dicsérni Witschel e jeles müvét, ugy hiszem, felesleges. A kedves s folyékony költői irály, párosulva tiszta lelke magasztos s szent érzelmeivel a keresztényi szeretet, mely végig ömlik rajta, eléggé ajánlják azt.— Alapeszmék: „Isten a szeretet.“ „A szeretet felebb áll a hitnél.“ „Szeretet nélkül a hit, egy üdvnélküli hit.“ sat.—

És P. Szakácsi Vitusban, e lánglelkü s hőkeblü férfiuban, kinek keresztényi szeretete felebarátai iránt, végnélküli jósága, még mai napig is hivei között eléggé ismeretes, e jámbor lelkiatyában, Witschel müvének legjobb forditóját lelé, mert ő a szerzővel együtt érezett, mint maga is előszavában emliti; ha ő fennlebegett, dicsérve s magasztalva a szentek feletti lényt, kit a szeráfok hárfájuk ezüst húrjaival zengenek, ő is utána lebegett; ha az emberek közé lecsapott, ő is vele. Mily gyönyörü, felséges szavakat mond forditó előszavának végén, méltókat, hogy érczbe vésettessenek, igy mondókitendők ez igéket az utókor számára. „Mit lobbantjuk egymás szemére, — úgymond — a vallási viharral letünt évek gyülöletes avas előzményeit, melyeket a kiderült kornak bövebbre szabott palástjával el kellene fedeznünk.— Ha javaljuk másnak a türedelmet, ne legyünk magunk türedelmetlenek. Nem derék dolog a szeretet poharát elköszönni, s annak édes cseppjeit szemrehányásokkal megkeseritni.— Szóval: ha könyörgünk, ne agyarkodjunk; mikor imádkozunk, ne czivódjunk: mert akár a templom, akár a sziv oltárára szánt áldozat illatja, ha az a harag, s gyülölség tüzével gyujtatik meg, soha nem hat fel a seregek Urához, Istenéhez.“

A mü kiállitását illetőleg, a kiadók a boldogult forditónak irodalmi emlékszobrát akarták ez új kiadás által fölállitani, s hogy azt ama szép névhez méltóvá tegyék, nem kiméltek semmi anyagi áldozatot.

A szabadság lantja.

Költemények az 1848—49-ki függetlenségi harcz idejéből.

Szerkesztette **Botond**. Nagy nyolczadrét (300 lap.)

Ára füzve 1 frt. Diszkötésben 1 frt 80 kr.

„Megint független és szabad vagy
Oh én imádott, szép hazám!
Hol, hol van a szó, hol van a dal,
Mely elzenghesse igazán,
Hogy független és szabad vagy, én hazám!?“

Megvirradt a szabadság hajnala, a lég tiszta, visszatért honába a bujdosó, az alkotmányosság napja ragyog a tiszta egen, s lemosolyg az örvendő földre, melyen boldog nép éldeli örömben napjait; rab ágya kőpárnáiról felkelt a beteg megzsibbadt gondolat, hogy szabadon megmondhassa, a mit 20 évi nyűg alatt kénytelen volt elhallgatni.—

Él magyar, áll Buda még,
A mult csak példa legyen most.

Jelen könyv az 1848—49-ki szabadság és harczi dalok kitünően rendezett legteljesebb gyüjteménye.

NYILT JELENTÉS

Maros-Vásárhely szabad királyi város polgármestere,

Borosnyai Pál urhoz.

Irta **Berzenczei László**.

Ára 30 kr.

ERDÉLYI NAGYOBB

Képes Naptár

1873-ik közönséges évre

a m. miniszterium, királyhágón inneni m. k. bánya- jószág- és pénzügyi hatóságok, megyei közigazgatási hivatalok, az ujon szervezett törvényszékek, a királyhágón innen lakó ügyvédek, orvosok teljes tiszti czim- és névtárával s kolozsvári kalauzzal ellátva.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

Ára 50 kr. o. é.

KÖZHASZNU

Erdélyi Képes Naptár

1873-dik közönséges évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.

Ára 26 kr.

Irodai fali naptár 1873. évre.

Rom. katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték táblákkal, s a királyhágón inneni rész törvényszékei táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

---

(84) (2—*)

Külső tordautczában az úgynevezett RIPOSÓ kertben

hét nagy boglya széna eladó.

Értekezhetni kül-magyarutcza № 21. földszint.

Galéne-befecskendezés.

Gyógyit fájdalom nélkül 3 nap alatt minden hugycső-kifolyást, ugy most keletkezőt, valamint kifejlettet és egészen idültet. (13—52)

Központi fóraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs,

Bäckerstrasse 12. sz.

1 üveg ára használati utasitással: 3 frt 70 kr.

Pesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél.

---

(73) (8—*)

Karvázy Gyula

ajánlja a középutczában levő dúsan berendezett

csemege-, bor- és sör-csarnokát;

hol is mindenféle hideg **ételek, borok, Dréher-féle sörök, gyümölcsök** stb.

leszállitott árban,

a legpontosabban kiszolgáltatnak.

---

(93) 1—3

Sz. **210**. 1873.

Pályázati hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye bánffi-hunyadi járásban az 1871-ik XVIII-ik törvényczikk értelmében rendszeresitett 5 körjegyzőségre ezennel pályázat nyittatik:

1-ör Bánffi-hunyad nagy községbe 500 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás és megfelelő irodai átalánynyal.

2-or Kalota-Szt.-Király, Zentelke, Damos és Jákótelke csoportosult községekbe; 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, esetleg 60 frt szállás pénz, 24 frt irodai átalány, két hosszu öl tüzifa és levélhordó tartással.

3-or Incsel, Bocs, Bökeny és Nagy-Kalota csoportosult községekbe 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, 30 frt irodai átalány, 60 frt levélhordói fizetés, és az iroda fűtésére természetben kiszolgáltatandó elegendő tüzifa.

4-er Magyar Valkó, Keleczel, Kalota-Ujfalu és Gyurkucza csoportosult községekbe, 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, 40 frt irodai átalány és levélhordó tartással.

5-ör Körösfő, Sárvásár, Nyárszó és Pányik csoportosult községekbe, 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, esetleg 40 frt szállás pénz, 20 frt irodai-, 12 frt tüzifa- és 40 frt levélhordói átalánynyal.

Pályázni kivánók felhivatnak saját kezüleg irt folyamodványaikat, a törvénybe megszabott kellékeken kivül nemes Kolozsmegye e végre kiküldött szakbizottságának a jegyzői hivatal ellátására képesitő bizonyitványával felszerelve, folyó évi **Márczius hó 31-ig**, alólirt szolgabirói hivatalhoz beadni.

A b.-hunyadi járás szolgabirói hivataltól.

M.-Valkón, február 19-én 1873.

KILYÉN SÁMUEL,
szolgabiró.

---

(89) (3—3)

Sz. **689**. 1873.

Árlejtési hirdetmény.

Kolozsmegye Bács — M. N. Zsombori útvonal kardasfalva-szucsági szakaszára szükségeltető 564 kavics halomnak f. év **Február-hó 27-dikén** Kolozsvártt, valamint 109½ kubik öl kemény kőnek a kihordása f. év **márczius 2-kán** d. e. M.-Nádason árlejtés útján ki fog adatni.

Az árlejtési feltételek a megyeháznál hivatalos órákban megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1873. február 20-án.

---

(90) (2—3)

Bérbe adandó

Kolozsvár és Torda között a Turi határon a hármas fogadónál, egy **fogadóház** hozzá tartozó **szinek, istálók, kerttel** ésöt hold **szántó, kaszáló** helyllyel együtt egy vagy több évre.

Értekezhetni levélben, vagy szóval tulajdonos Ferenczi Jánossal Turban, utolsó posta Torda.

1866 államminisztérium altal jóváhagyott, és szabadalmazott, valamint számos orvosi tekintély által diccséretesen véleményezett.

Leder-Testvérek

[17—20]

balzsamos halmányolaj-szappana.

Egy darab ára 25 kr. o. ért. 4 darabé egy pakétban 80 kr. o. ért.

Az elegáns gyógyszerészet ezen legrújabb termeke, nagy jutányossága mellett, különösen a tiszta olaj és balzsamos anyagok rendkivül előnyös összeállitása által tünik ki, s miután mindenféle égvény feleslegs hozzá vegyitése szappanok fölé teendő; a balzsamos halmányolaj-s zappan tehát legbiztosabb szer durva felborzadt sárga arcz- és kézbőr ellen, s különösen gyönge arczszinü hölgyeknek és gyermekeknek melegen ajánlható egészséges fehér, gyönge és lágy bőr, a testi szépség ez elkerülhetlen eszközlésére és fenntartására.

A Leder testvérek balzsamos halmányolaj-szappana fekete nyomatu rózsaszin ragjegyekbe van pakolva, s az egyes darabok és pakétok a mellékelt bélyegekkel ellátva. Egyébiránt eladás a fennebbi eredeti árak mellett van Kolozsvártt, **WOLFF JÁNOS** és **ENGEL JÓZSEF** gyógyszerészeknél, valamint: Beszterczén: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. **Brassóban:** Stanner F.; Jekelius Ferdinánd és Fabik Ede gyógyszerészeknél. **Deván:** Bosnák A. **Dézsen:** Krémer Sámu. **Fogarasban:** Megay A. Gusztáv, **Nagy-Enyeden:** Horváth Péterné, **Kézdi-Vásárhelyt:** Köhalomban: Szentpéteri János. **Maros-Vásárhelyt:** Fogarasi J. D. **Medgyesen:** B. [illegible] **Nagy-Szebenben:** Kinn János G. és Wechner Traugott. **Szász-Sebesen:** Weisschel Ad. G.; **Szebenben:** Zörler J. F. és Lurz János. **Székely-Keresztúron:** Binder Márton. **Sepsi-Szentgyörgyön:** Vitályos Béla. **Sz.-Ujvárt:** Fischer J. C. **Szamos-Ujvárt:** Kamutz J. A. gyógysz.; **Szereda:** Gozsy A. **Sz.-Somlyon:** Ruszka Ignácz. **Tordán:** Velits G. és Wolff G.

[87]

Digitized by Biblioteca Universitară "Lucian Blaga" din Cluj-Napoca - Fondul Academiei Române - Filiala Cluj-Napoca
Digitized by Biblioteca Universitară "Lucian Blaga" din Cluj-Napoca - Fondul Academiei Române - Filiala Cluj-Napoca pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca